

Voorzitter: A. Sijbolts (Stadspartij)

Namens de raad: T. van de Vendel (GL), R. Tjepkema (PvdA), M. Martinez Doubiani (D66), B. Hekkema (PvdD), M. Sloot (Stadspartij), H. de Waard (SP), R. Heiner (VVD), K. de Groot (S&S), P. Rebergen (CU), E. Armut (CDA), L. van der Laan (PvH)

Namens het college: R. van Niejenhuis (wethouder)

Namens de griffie: S. van Erp

Gebouwd Erfgoed

00:16:38

Voorzitter: Dames en heren, goedenavond bij deze meningsvormende sessie over het raadsvoorstel Bestemmingsplan Gebouwd Erfgoed Groningen en Afwegingskader Cultuurhistorie. Ik heb begrepen dat ik mevrouw Doubiani van D66 zo even het woord mag geven, omdat die over het geheime stuk wil spreken.

00:17:00

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Dank u wel, Voorzitter. Namens meerdere fracties - waaronder de Stadspartij en VVD - dienen wij een ordevoorstel in. Wij hebben politieke vragen omtrent bijlage 9 waar geheimhouding op rust. De vraag hierbij is aan andere fracties en de raad of wij deze vragen in beslotenheid kunnen stellen aan de wethouder en het college?

00:17:29

Voorzitter: Dan kijk ik of daar bezwaren tegen zijn. Dat is niet het geval. Dat betekent dat wij nu een besloten sessie ingaan. Dan wil ik de mensen die daar niet bij mogen zijn verzoeken om deze vergadering voor een aantal minuten te verlaten. Wij zullen u straks weer van de gang ophalen.

00:29:42

Voorzitter: Welkom bij deze meningsvormende sessie over het Bestemmingsplan Gebouwd Erfgoed Groningen en Afwegingskader Cultuurhistorie. We hebben een inspreker die zich gemeld heeft. Daarnaast zijn er diverse schriftelijke reacties binnengekomen die u, als het goed is, onder de agenda heeft gevonden. Onze inspreker is de heer Ridder. Hij spreekt namens het UMCG en de Rijksuniversiteit Groningen. U heeft drie minuten om uw verhaal uiteen te zetten. Als u ongeveer op twee, tweeënhalve minuut zit, dan zal ik u even waarschuwen. Gaat uw gang.

00:30:21

De heer Ridder (inspreker): Goedenavond dames en heren. Mijn naam is Eduard Ridder. Ik ben omgevingsmanager bij het UMCG. Namens de UMCG en de RUG zal ik een korte toelichting geven op de achtergrond van de zienswijze die wij gezamenlijk hebben ingediend en op de reactie die het college daarop heeft gegeven. Voor de Healthy Ageing Campus geldt het bestemmingsplan Bodenterrein UMCG 2010. In dat bestemmingsplan is destijds een groot aantal gebouwen - dat nu als karakteristiek wordt geduid - planologisch al van de kaart gegumd om ruimte te maken voor de ontwikkel-behoefte van de UMCG en de RUG die wij op de Healthy Ageing Campus hebben. Met de ontwikkelingen, zoals die in het bestemmingsplan voorzien waren, is al een begin gemaakt met het ERIBA-gebouw en het protonen-

centrum. Medio dit jaar zullen ook Anda Kerkhoven Center, het onderwijsgebouw en het Universitair Centrum voor Psychiatrie opgeleverd worden.

00:31:11

De heer Ridder (inspreker): Het UMCG is daarnaast drukdoende met de planontwikkeling van een groot laboratoriumgebouw, het Centraal Laboratorium voor Diagnostiek en Research. Kortweg CLDR. Dat CLDR is een essentieel onderdeel van het Masterplan Bouw van het UMCG. Dat voorziet in een investering in gebouwen en techniek van ruim één miljard euro om het UMCG-complex weer up to date te maken voor de toekomst. Het CLDR biedt naast ruimte aan laboratoria van het UMCG ook ruimte aan laboratoria van de RUG en maakt het voor de RUG mogelijk om na de bouw van het CLDR te starten met de herontwikkeling van het ADL-complex. Op dit ogenblik heeft de RUG een vergunningaanvraag lopen voor de herontwikkeling van Bloemsingel 1 tot University College Groningen. Tot slot is de RUG ook nog op zoek naar een alternatief voor de USVA en een dependance voor de ACLO. Als het passend is zouden die ook op de Healthy Ageing Campus een plek moeten kunnen krijgen.

00:32:06

De heer Ridder (inspreker): De zorg die partijen hebben over het voorliggende bestemmingsplan is erin gelegen dat dit plan een accent lijkt te leggen op de toetsing van individuele cultuurhistorische waarde van de gebouwen. Terwijl het hogere belang van het doorontwikkelen van de Healthy Ageing Campus - als dé locatie in Noord-Nederland voor hoogwaardig onderzoek, onderwijs en complexe zorg - lijkt onder te sneeuwen. Een aantal voorbeelden zijn als knelpunten benoemd in de zienswijze. Bijvoorbeeld: het half gesloopte Triadegebouw, dat toch steeds de aanduiding karakteristiek heeft gehouden; de wens om het Anda Kerkhoven Center ruimte te geven door het realiseren van goed plein op de plek van het pand Antonius Deusinglaan 2; de spanning tussen de gemeentelijke wens van de doorwaadbaarheid en doordringbaarheid van de Healthy Ageing Campus; de wens tot het behoud van historische hekwerken.

00:32:59

Voorzitter: U heeft nog 30 seconden.

00:33:00

De heer Ridder (inspreker): Inmiddels zijn met de gemeente procesafspraken gemaakt over het opstellen van een gezamenlijke gebiedsvisie voor de Healthy Ageing in samenhang met een visie op het voormalige terrein van DOT en de jongerenhuisvesting. Wij zouden graag aandacht willen vragen dat in die gebiedsvisie een integrale afweging wordt gemaakt over de noodzaak tot herontwikkeling van de Healthy Ageing Campus. Ook dat in die belangenafweging wordt bepaald in hoeverre geïnventariseerde cultuurhistorische waarden nog een functionele bijdrage kunnen leveren aan de toekomstige kwaliteit van de Healthy Ageing Campus. Bedankt voor uw aandacht.

00:33:36

Voorzitter: De heer Ridder, dank u wel voor uw bijdrage. Dan kijk ik even rond of er nog vragen aan de heer Ridder zijn? Gaat uw gang.

00:33:46

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. Dank voor de inspreker. Ik heb een vraag. Klopt het dat u bang bent dat als wij dit bestemmingsplan aannemen het contact met de gemeente daarna stroef gaat verlopen? Dus dat het niet meer haalbaar is om de plannen voor de Healthy Ageing campus te verwezenlijken?

00:34:09

De heer Ridder (inspreker): Wat het bestemmingsplan oplevert is een extra procedure om de ontwikkeling, zoals die in het oorspronkelijke bestemmingsplan voorzien was, tot stand te brengen. Dat betekent dat we een extra procedure moeten doorlopen ten aanzien van de cultuurhistorische activiteiten. We hebben ook een zorg dat het in de richting van de omgeving een signaal afgeeft als zouden de gebouwen blijven staan. Terwijl het bestemmingsplan nadrukkelijk de procedure ruimte geeft om gebouwen wel te slopen. Het is een extra hobbel. Het bezwaar is in die zin vergelijkbaar met het bezwaar dat de corporaties daarover hebben afgegeven.

00:34:58

Voorzitter: Dank. Zijn er verder nog vragen? De heer Hekkema van de Partij voor de Dieren.

00:35:01

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Begrijp ik het dan goed dat er eigenlijk al plannen zijn om een deel van de panden die karakteristiek en beeldondersteunend zijn misschien gedeeltelijk of geheel te gaan slopen in het plangebied van het UMCG?

00:35:18

De heer Ridder (inspreker): Van de oorspronkelijke inventarisatie is bijvoorbeeld van het Theatergebouw al een derde met een sloopvergunning gesloopt om ruimte te maken voor het Centrum voor Psychiatrie wat nu in aanbouw is. Daarnaast hebben we plannen voor dat CLDR. Dat staat op de plek van het oude Centrum voor Psychiatrie. Ook dat valt onder deze inventarisatie, dus ook daar krijgen we deze extra hobbel. Daarnaast hebben we ambities voor de zogenaamde noordpunt. Zeg maar alles ten noorden van de voormalige Antonius Deusinglaan, tussen de Deusinglaan en de Vrydemalaan. Daar zitten nu nog de panden ADL 2 en 4 die in de inventarisatie worden overgenomen als karakteristiek. Het pand ADL 2 staat bijvoorbeeld nu ongeveer op vijf meter afstand van het nu in aanbouw zijnde onderwijscentrum. We willen daar gewoon licht en lucht omheen hebben. Dat wil de gemeente ook, dus daar zit wat spanning tussen.

00:36:17

Voorzitter: Nogmaals dank aan de heer Ridder. Volgens mij zijn er verder geen vragen meer vanuit de raad aan u. Dan hoopt u natuurlijk - en ik met u - dat de leden hier aanwezig iets met uw bijdrage doen. Dat geldt ook voor de mensen die dat vooraf kenbaar hebben gemaakt. Dan sluiten we dit blokje af en komen bij het voorbereidingsmemo wat u heeft kunnen lezen. Per fractie ongeveer vier minuten. Voor het college is er ongeveer 20 minuten voor de beantwoording. We werken in twee termijnen. De tweede termijn is bedoeld voor de woordvoering en het debat. Daaraan voorafgaand in de eerste termijn kunt u politieke vragen stellen aan de

wethouder waarop - dat is een leuke tekst - het antwoord behulpzaam kan zijn voor het vervolg van deze avond. Dat kan, want dat is geheel aan de wethouder. In de eerste termijn kan niet worden geïnterrumpeerd. Ik zie dat mevrouw Armut van het CDA haar vinger al opstak voor de vragen.

00:37:21

Mevrouw Armut (CDA): Voorzitter, mijn vraag is hoe het college de zorg van de woningcorporaties ziet op vertragingen door bijvoorbeeld lange bezwarenprocedures en beperkingen bij renovaties en vergunningen die verleend moeten worden? Wat zijn de manieren waarop het college wil voorkomen dat die situatie zich zou voordoen?

00:37:44

Voorzitter: De heer Heiner.

00:37:44

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Is het college bang dat hierdoor ontwikkelingen bemoeilijkt worden? Zo ja, is er al in beeld welke dan bemoeilijkt worden en hoeveel langer zo'n proces dan eigenlijk duurt? Of zijn dingen misschien helemaal onmogelijk aan ontwikkelingen?

00:37:58

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

00:38:02

Mevrouw De Groot (Student en Stad): Haren valt nu niet onder de Provinciale Verordening. Dat snap ik, maar het lijkt me met mijn boerenverstand handiger om Haren nu gelijk mee te nemen. Waarom doen we dit niet? Laten we Haren wel zo snel mogelijk aansluiten?

00:38:18

Voorzitter: De heer De Waard, SP.

00:38:20

De heer De Waard (SP): In het stuk las ik dat, als het gaat om handhaving, er nu alleen gekeken wordt naar veiligheid. Dus niet naar de bescherming van de bijzondere waarden van die gebouwen. Ik vraag mij af hoe groot de wethouder het risico inschat dat we dan die bijzondere waarden kunnen verliezen? Als die eenmaal weg zijn, zijn ze weg.

00:38:45

Voorzitter: Mevrouw Sloot, Stadspartij.

00:38:50

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen): Voorzitter, dank u wel. Graag hoor ik van de wethouder een reactie op het verhaal van de inspreker. Kan hij - net als de vraag van het CDA - die zorgen enigszins wegnemen of juist helemaal niet? Wat kunnen de gevolgen zijn?

00:39:13

Voorzitter: ChristenUnie, de heer Rebergen.

00:39:16

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel. Ik had twee vragen, maar mevrouw

Armut heeft de eerste vraag al prima gesteld. De tweede vraag is naar aanleiding van de inspreker. Die geeft aan dat de gemeente en UMCG daar eigenlijk hetzelfde willen. Hoe zouden we daar praktisch mee om kunnen gaan ten aanzien van deze verordening?

00:39:38

Voorzitter: De heer Van de Vendel.

00:39:41

Voorzitter: Ik heb nog een tweetal vragen. Moeten we bang zijn dat de verduurzaming van panden nu lastiger wordt? Is het nog wel mogelijk om daar bijvoorbeeld makkelijk zonnepanelen op te leggen en dergelijke? Moeten we ook bang zijn dat men in Haren nu massaal panden gaat slopen om het dan snel te verduurzamen of er iets anders mee te doen in de komende tijd zolang er geen bescherming voor is? Wanneer we kunnen verwachten dat het wel beschermd is?

00:40:12

Voorzitter: De heer Hekkema, Partij voor de Dieren.

00:40:13

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Bedankt, Voorzitter. We gaan het rijtje volgens mij helemaal af. Ik heb nog een vraag over de lijst. Het is natuurlijk een momentopname. In het verleden vonden we er goed een stuk minder belangrijk dan dat we het nu vinden. Ik zou me ook kunnen voorstellen dat we het over een tijd misschien nog belangrijker vinden en dat we delen van de wederopbouwarchitectuur die we nu niet zwaarder gaan beschermen, toch zwaarder willen gaan beschermen. Ziet het college er mogelijkheden voor om dat te gaan doen? Een tweede vraag die ik heb richt zich een beetje op het verhaal van de inspreker. Ik zie in het gebied van het UMCG - natuurlijk ook in de ambities die het UMCG en de RUG hebben en de gemeente waarschijnlijk dus ook - om het complex verder uit te bouwen en de Healthy Ageing Campus verder te ontwikkelen. Ik zie ook een aantal hele belangrijke cultuurhistorische panden in het gebied. Ik zou me kunnen voorstellen dat we - als we deze lijst vaststellen - indirect afgeven dat we het behoud van deze panden heel erg belangrijk vinden. Dus ik vraag aan het college of het college dat ook zo ziet? Of moeten we misschien toch gaan afwijken van het kader dat we straks vaststellen?

00:41:22

Voorzitter: Dank, de heer Hekkema. Mevrouw Doubiani, D66.

00:41:29

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Voorzitter, ook hier hadden wij wat vragen en volgens mij zijn die al benoemd. Het eerste gaat namelijk over de brief van de woningcorporaties. Hoe beoordeelt het college deze inbreng en het dringende verzoek? Met name met betrekking tot de maatschappelijke opgave, woningopgave en duurzaamheid. Ik sluit me aan bij de vraag die gesteld is door Stadspartij omtrent de inbreng van de inspreker.

00:41:58

Voorzitter: De heer Van der Laan.

00:42:00

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Dank, Voorzitter. Ik heb veel

vragen, maar ik heb ook al veel gehoord. Ik doe het ook even namens de PVV die afwezig is. De centrale vraag is: hoe waarborgt het bestemmingsplan het behoud van culturele, historische en karakteristieke panden zonder de ontwikkelingen te belemmeren? Zoals de heer Ridder aangaf: hoe kunnen zo'n UMCG en RUG zich blijven ontwikkelen zonder dat ze steeds stil moeten staan bij allerhande panden? Wij zoeken toch nog een beetje welke criteria nu precies worden gemaakt? Bijvoorbeeld straks bij de Oosterpoort. Stel je voor, de Oosterpoort is nu als karakteristiek aangemeld. Ik weet dat dit een hele politieke vraag is. Hoe gaat dat straks dan? Wordt dat ding dan gesloopt? Of wordt er gezegd dat het toch een van die nieuwe gemeentelijke monumenten wordt? In potentie is er nog ruimte voor 100 gemeentelijke monumenten. Wellicht kan de wethouder ons meenemen in zo'n proces, bijvoorbeeld van de Oosterpoort. Punt.

00:43:15

Voorzitter: Een duidelijke punt van de heer Van der Laan. Dan kom ik bij de wethouder voor de beantwoording. Daarvoor heeft u een aantal minuten, dus ik wil u vragen om niet te uitgebreid...

00:43:26

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Het zou kunnen helpen in het verdere gesprek. Ik doe mijn best daarvoor, Voorzitter. Dank u wel. Het CDA en een aantal andere partijen vragen: hoe kijkt het college naar de bezwaren van de corporaties? Eigenlijk hebben we daar al als college op gereageerd door op de zienswijze te reageren en die te beantwoorden. Ik heb wel begrip voor het beroep dat de corporaties op de gemeente doen. Overigens net zo voor de andere insprekers vanuit de UMCG en RUG. We moeten een balans zien te vinden tussen enerzijds ruimte bieden voor de ontwikkelingen, de dynamiek in onze stad, de woningnood die er is en alle andere plannen die we hebben die belangrijk zijn voor de stad. Anderzijds willen we ook de cultuurhistorie en erfgoed beschermen. Wat we nu juist in dit proces doen is door dit bij elkaar te voegen en een integrale afweging te kunnen maken.

00:44:18

De heer Van Niejenhuis (wethouder): U heeft ook in de beeldvormende sessie gezien dat we cultuurhistorie en bebouwd erfgoed toevoegen aan een totale afweging die we maken in de ruimtelijke ordening. Daarmee hopen wij dat we tot een hele evenwichtige afweging komen waardoor alle belangen het beste worden bediend. Is dat even wennen? Ja, dat is even wennen. Het is wel zo dat we al een heel aantal stappen hebben gezet. Zeker voor de corporaties zijn heel veel plannen, die als beeldondersteunend waren neergezet, juist afgevoerd. Daarmee is de lijst van panden waar dit betrekking op heeft enorm afgenomen. Waar het volgens mij in zit - dat zei ik zojuist al even richting de heer Heiner - is dat een hele goede procesgang en duidelijkheid aan de voorkant heel belangrijk is voor de corporaties. Die willen we hen ook bieden.

00:45:03

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Zij weten nu om welke panden het gaat. Wij staan open voor voorstellen vanuit hen of onszelf om te zorgen dat we het niveau van één pand overstijgen en bijvoorbeeld voor een buurt als de Rivierenbuurt in een keer met elkaar afspraken te maken. Daar kan ik me ook iets bij voorstellen. We willen echt helderheid bieden en een snelle doorloop geven. Dan denk ik dat dit even

wennen is, maar dat we een manier vinden met elkaar om dit vlot te doen. Ook dat we echt iets behouden wat belangrijk is. Voorzitter, ik denk overigens dat ik hier al veel vragen mee beantwoord heb, maar ik loop toch het rijtje even af. De VVD vraagt: worden ontwikkelingen bemoeilijkt? Nee, ik denk het niet per se. Ik denk dat het echt een zaak wordt dat we nu weten wat er moet gebeuren. Laten we met elkaar de werkwijze zoals we die hebben afgesproken en samen hebben voorbereid, uitvoeren. Dan weten we vanaf nu dat dit erbij hoort en kunnen we het opnemen in ons ontwikkelproces. Dan wordt het er niet per se veel moeilijker van.

00:45:59

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Student en Stad vraagt: wordt Haren niet beschermd? Nee, klopt. Het was heel erg ingegeven vanuit het versterkingsdossier dat de provincie bepaalde dat er een algemeen sloopverbod was voor de aardbevingsgemeenten. Daar vielen de voormalige gemeenten Ten Boer en Groningen onder, maar Haren niet. Daarom zijn we hiermee aan de slag gegaan. We hebben een hele lange tijd doorlopen om tot dit punt te komen en Haren is daar niet in meegenomen. Dat zal dus in de toekomst moeten gaan gebeuren. Dat kan nog wel een aantal jaren duren om eerlijk te zijn, omdat we, zoals de raad weet, nog veel werk te verzetten hebben voordat we aan Haren toekomen met het Omgevingsplan. Voorzitter, ik kon de vraag van de SP niet helemaal plaatsen. Heeft u het over de situatie van sloop?

00:46:50

De heer De Waard (SP): Nee. Een concreet voorbeeld wat ik mezelf bedacht is bijvoorbeeld verloedering van een gebouw. Dat heeft wel die waarde, maar dan wordt die waarde zo aangetast over de tijd dat we uiteindelijk zeggen: "Sloop het dan maar, want dan heeft bescherming niet veel zin meer."

00:47:09

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Bij verloedering treden we in algemeenheid pas op als de veiligheid in het geding is. Het is moeilijk om dat als overheid eerder te doen. Daar hebben we niet zo heel veel instrumenten voor. Bij monumenten - dat is weer een andere categorie dan waar we het vandaag over hebben - kan dat eerder. Wat we natuurlijk wel doen is onderhoud stimuleren en in gesprek gaan met partijen. Daar zijn ook subsidies voor, zoals de SOK-subsidie vanuit de provincie. Wij kunnen dat niet zomaar afdwingen. We kunnen als gemeente echt pas optreden als de veiligheid in het geding komt. Dat klopt.

00:47:41

Voorzitter: Dan wil mevrouw De Groot van Student en Stad nog even reageren op de beantwoording van haar vraag.

00:47:46

Mevrouw De Groot (Student en Stad): Ik snap dat Haren niet onder de verplichting en verordening van de provincie valt. Waarom dan toch de keuze gemaakt om Haren niet aan de voorkant al mee te nemen? Nu kan het nog wel een aantal jaren duren voordat Haren beschermd is. Ziet u wel of niet het risico dat er zo meteen misschien een heel aantal panden in Haren verloren gaan, omdat ze nu net in een gat vallen?

00:48:10

Voorzitter: De wethouder.

00:48:11

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Dat risico zie ik wel, alleen kunnen wij dat nu niet meer zo maar hier invoegen. Vlak voor de herindeling lag er een bestemmingsplan vanuit Haren die dit zou beschermen. Ik weet niet helemaal precies waarom, maar die is niet vastgesteld. Er wordt links van mij wat geluid gemaakt. Die is niet vastgesteld is mijn informatie. Wij hebben nu dit hele proces doorlopen voor deze gemeente, omdat wij die noodzaak zagen. Het is op dit moment niet meer mogelijk om Haren daaraan toe te voegen. Als u mij vraagt: wat had u het liefst gedaan? Dan had ik Haren er nu ook in gehad. Maar goed, we hebben al een aantal trajecten lopen van een aantal jaren en kunnen dat nu niet te elfder ure nog even invoeren. Dan zouden we dit hele bestemmingsplan om moeten zetten en een nieuw omgevingsplan moeten maken. Dan zouden we eigenlijk helemaal van voor af aan moeten beginnen.

00:48:56

Mevrouw De Groot (Student en Stad): Is er wel de ambitie om Haren zo snel mogelijk toe te voegen? Sorry, Voorzitter.

00:49:00

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Nogmaals in alle eerlijkheid, dat kan nog wel een aantal jaren duren. Dat hebben we niet volgend jaar geregeld. Ik heb overigens al eerder gezegd dat ik best wil kijken of wij andere mogelijkheden zien om wat bescherming te bieden voor Haren. Noordlaren heeft overigens al wel wat bescherming. Ik wil echt voor Haren op een creatieve manier kijken of we daar iets van bescherming kunnen bieden. Dat zal niet zo snel op deze manier gebeuren.

00:49:27

Voorzitter: Dan zie ik dat mevrouw Sloot nog een korte vraag heeft. Kunt u dat kort houden? Dan stel ik ook voor dat de wethouder eerst verder gaat met de beantwoording anders halen we de eindtijd niet.

00:49:37

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen): Ik wil de wethouder alleen nog even meegeven het feit dat het Bestemmingsplan Buitengebied indertijd niet is vastgesteld. Het was wel vrijwel klaar. Dat betekent dus dat er lijsten zijn en het erfgoed beschreven is. Als we iets zouden willen - al is het een appendix of weet ik veel wat - dan zouden we dat dus kunnen doen. Waarom niet?

00:50:02

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Voorzitter, ik probeer me even te beperken tot de hoofdlijn. Ik denk dat het vrij technisch wordt als we dat gaan bespreken met elkaar. Die informatie is er. We hebben dat recentelijk zelf als gemeente Groningen in beeld gebracht. Dat heeft de raad voor ons gedaan en dat heeft u in de stukken kunnen lezen. Dus die informatie is er, maar die zou dan moeten worden gevat in een omgevingsplan. Dat is iets wat we niet nu zomaar nog even kunnen bijvoegen. Dat is helaas niet mogelijk. Ware dat zo, dan hadden we dat zeker gedaan. Er wordt door een aantal partijen een reactie op de inspreker gevraagd. Ik denk dat ik die zojuist al even genoemd heb. De heer Ridder geeft aan dat hij bang is dat er straks vooral naar één belang wordt gekeken, zijnde cultuurhistorisch erfgoed. Wat we juist proberen te doen op deze manier is een integrale afweging maken. Dus alles wat wij willen.

00:50:50

De heer Van Niejenhuis (wethouder): De inspreker heeft er volledig gelijk in dat hij zegt dat er wat spanning staat op de verschillende dingen die de gemeente doet. Dat is behoorlijk eigen aan ons werk. Wij hebben continu verschillende waarden tegen elkaar af te wegen. Daarin hebben het college en de raad steeds een beslissing te nemen als ze dat doet. Volgens mij zijn wij met elkaar - RUG, UMCG en gemeente Groningen - heel goed op weg om een mooi plan te maken voor het gebied. Dit zal onderdeel van de afweging worden. Het is geenszins de wens van de gemeente Groningen om die ontwikkeling te frustreren of bemoeilijken. Dat doet het ook niet. Het wordt onderdeel van het totale plaatje waarop we ons baseren voor de afweging. Verduurzaming wordt niet per se moeilijker. Ik denk dat veel verduurzaming vergunningsvrij kan en dat blijft ook zo. Misschien wordt Haren nu wel extreem verduurzaamd. Dat zou misschien kunnen. De Partij voor de Dieren vraagt: wordt erfgoed uit een bepaalde periode misschien in de toekomst nog belangrijker dan nu? Zeg ik even in mijn eigen woorden.

00:51:52

De heer Van Niejenhuis (wethouder): We kijken nu tot 2001, dus er ligt alweer een periode van 20 jaar tussen. Wij gaan dit natuurlijk periodiek doen. In de toekomst zullen we dit ongetwijfeld opnieuw doen. Uit de lijst van tien- en twaalfpunters zullen we misschien in de toekomst kunnen putten om die te verheffen tot monument. Een keer in de zoveel jaar zal dat gebeuren. Richting D66 denk ik dat ik de vragen zojuist al beantwoord heb. Voorzitter, tot slot richting de Partij voor het Noorden: u geeft eigenlijk een hele mooie samenvatting van wat hier nu vanavond voorligt. Hoe win je op het gebied van erfgoed en cultuurhistorie zonder dat je ontwikkelingen frustreert? Dat is nou echt de balans die wij proberen te bereiken met wat nu voorligt. Kunnen we komen tot een goede lijst die niet onnodig groot is, maar die wel de belangrijkste waarden beschermt? Komen we tot een goed proces waarin we de ontwikkelingen niet onnodig moeilijk maken? Wij denken dat beiden nu voorligt.

00:52:56

Voorzitter: Heel kort nog, de heer Van der Laan.

00:52:58

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Hoe evalueer je een karakteristiek pand naar een gemeentelijk monument? Hoe gaat dat in de praktijk?

00:53:09

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Voorzitter, in deze totale lijst staan een aantal tien- en twaalfpunters. Het zijn er enkele honderden waar we uit kunnen putten op het moment dat wij zeggen dat we onze lijst van monumenten weer willen actualiseren. Op dat moment moet de afweging plaatsvinden welke karakteristieke panden je tot monument gaat verheffen. Ik denk dat we dan een vergelijkbaar proces ingaan zoals nu. Ik heb eerlijk gezegd niet helemaal scherp welke stappen we daar precies allemaal in gaan zetten. Ik denk dat daarvoor al veel werk is gedaan, omdat de inventarisatie recentelijk is gemaakt en actueel en uitputtend is. Dat is een proces waar uiteindelijk de raad een hele belangrijke rol in heeft, omdat die dat zal moeten vaststellen. U vroeg nog even naar de Oosterpoort. Ook daar geldt dat we een integrale afweging te maken hebben. Het is niet zo dat als we zouden zeggen dat de Oosterpoort karakteristiek is, die per definitie niet gesloopt zou kunnen worden. Dan

maken we die afweging. Voor alle duidelijkheid, want het staat soms in de krant: dit college of deze raad heeft nog niet besloten tot sloop van de Oosterpoort. Dat is een gesprek wat we veel verder in de tijd met elkaar kunnen voeren.

00:54:16

Voorzitter: Dan hebben we de eerste termijn gehad en kom ik bij de tweede termijn. Daarin kunt u met elkaar in debat gaan over de collegebrief. Mevrouw Sloot wil als eerste het spits afbijten. Gaat uw gang, mevrouw Sloot.

00:54:30

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u, Voorzitter. De Stadspartij 100% voor Groningen is voor behoud en verbetering van het eigen karakter van buurten, wijken en dorpen met respect voor en behoud van historie. Dat staat letterlijk in ons verkiezingsprogramma. Uit die zin kunt u lezen en begrijpen dat wij dit bestemmingsplan makkelijk zouden kunnen ondersteunen en ermee instemmen. Dat kunnen wij ook. Echter, het gegeven dat Haren, Glimmen onder Noordlaren en de buurtschappen - want die vergeten we vaak - niet zijn meegenomen, baart ons wel zorgen. Ook na de antwoorden van de wethouder en in de eerdere sessie door de ambtenaren wordt duidelijk dat er geen borging en bescherming is. Dat kan wel jaren duren. Het Bestemmingsplan Buitengebied is in 2019 - ik ga de wethouder hierbij wat uitleggen - door deze raad, althans die van toen, niet vastgesteld.

00:55:24

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen): Dit werd door het college geadviseerd, omdat de Omgevingswet toen heel snel zou worden ingevoerd, dachten ze. Het was klaar voor besluitvorming. Inmiddels zal het ongetwijfeld gedateerd zijn, want er is vanaf 2013 aan gewerkt. Ik weet niet of dat kan, maar misschien moeten we wel een verordening hebben waarbij we die lijsten van de dorpen die we hebben kunnen beschermen. Als dit tot 2029 of langer gaat duren lopen ze daar wel risico. We weten de beschermde dorpsgezichten. Die zijn duidelijk. We hebben meerdere erfgoederen die bekend zijn. Hoe kan het college of de raad ervoor zorgen - buiten een bestemmingsplan om en totdat er een bestemmingsplan komt - dat we de dorpen toch die bescherming kunnen geven?

00:56:18

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen): Ik denk dat we daar met z'n allen, na de discussie vanmiddag over de zandwegen, cultuurhistorische waarde en goederen, zuinig op moeten zijn. Ik weet niet of de wethouder me daarop antwoord kan geven. Ik weet ook niet of wij als raad daar een antwoord op hebben. Ik denk dat het goed is om na te denken of we als raad hier een soort overbruggingsregeling in het leven kunnen roepen. We weten waar het om gaat. Het zou zonde zijn als we dit zonder bescherming laten verdwijnen. Haren is heel erg aan het verduurzamen, maar dan nog hoeft niet alles gesloopt te worden. Dank u wel, Voorzitter.

00:56:58

Voorzitter: De heer Heiner van de VVD.

00:57:02

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. De vraag die wij onszelf als VVD hebben gesteld is: waar ligt de balans? Het is goed dat we aan de ene kant erfgoed beschermen, maar we moeten ook niet in de kramp schieten. Het is voor ons moeilijk

in te schatten of we dat doen met dit plan. Het ligt hem voornamelijk in: hoe is de uitvoering? Hoe flexibel gaan we om met initiatieven? Daarom wil ik de wethouder vragen: ga alsjeblieft flexibel om met initiatieven, zodat we niet alle ontwikkelingen op slot zetten. Dat is ook eigenlijk een beetje wat ik proef. Het is belangrijk dat we gebouwen bijvoorbeeld uit wederopbouw behouden. Dit vertelt een verhaal, maar het boek moet ook verder worden geschreven. Een optopping, bijvoorbeeld deze flats, is juist een extra bladzijde aan het boek toevoegen. Bijvoorbeeld door andere materialen te gebruiken, waardoor het duidelijk is dat het uit een andere tijd komt. Soms is sloop niet onvermijdelijk.

00:57:56

Voorzitter: De heer Heiner, ook niet onvermijdelijk is dat u nu twee vragen krijgt. Eerst de heer Hekkema van de Partij voor de Dieren.

00:58:04

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Is de heer Heiner het met me eens dat hij nu het raadsvoorstel aan het samenvatten is met het verhaal dat het altijd een integrale afweging is of er sloop-nieuwbouw kan plaatsvinden? Of er misschien toch wel ergens kan worden opgetopt op een pand dat karakteristiek of beeldondersteunend is? Het vaststellen van dit plan betekent dat die afweging wordt gemaakt. Dat betekent niet dat erfgoed of cultuurhistorie de belangrijkste afweging wordt. Is de heer Heiner dat met mij eens?

00:58:32

Voorzitter: De heer Heiner, VVD.

00:58:34

De heer Heiner (VVD): Jazeker, Voorzitter, maar ik ga natuurlijk over mijn eigen woorden. Het zou stom zijn als ik hier ga zitten met: ja, ik ben het er wel mee eens. Dan hadden we hier net zo goed niet hoeven zitten. Ik vind het mooi om dit verhaal te vertellen. Ik ga verder.

00:58:52

Voorzitter: Dan ben ik u nog even voor, de heer Heiner. Overigens staat het iedereen vrij om wel of niet bij een meningsvormende sessie aan te schuiven. De heer Van de Vendel van GroenLinks heeft ook nog een vraag aan u.

00:59:04

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Dank u wel. Ik heb een verduidelijkende vraag. Het is een oprechte vraag. Heeft u nu het idee dat dit bestemmingsplan en de antwoorden van het college tot nu toe juist wel of niet helpen om die gedegen afweging te maken?

00:59:24

Voorzitter: De heer Heiner voor een oprecht antwoord.

00:59:26

De heer Heiner (VVD): Voorzitter, dan ga ik een oprecht antwoord geven. Natuurlijk, dat helpt altijd. Zo'n plan ligt er, maar het gaat uiteindelijk om de uitvoering. Dat is wat ik al eerder aangaf. Dan pas kun je bepalen: hoe wordt het uiteindelijk uitgevoerd? Wordt er op een goede manier mee omgegaan? Dat zullen we moeten

afwachten. Op dit moment heb ik er wel vertrouwen in dat het goed komt. Dat is dan waarschijnlijk de volgende vraag.

00:59:49

Voorzitter: Ik zag dat de heer Van de Vendel zijn interruptie introk toen u vertrouwen uitsprak, dus gaat u vooral verder met uw betoog.

00:59:55

De heer Heiner (VVD): Ik wilde mijn verhaal heel kort houden, maar nu wordt het toch langer door al die interrupties. Wat ons betreft moeten niet alle wederopbouwflats verdwijnen. Er zijn er ook die gewoon niet zo mooi zijn, dus dan is het prima als er daar veel van verdwijnen. Nogmaals, uiteindelijk is de balans het allerbelangrijkste. Daarnaast is misschien nog wel belangrijker dat ontwikkelingen doorgang kunnen vinden.

01:00:21

Voorzitter: Dank u wel, de heer Heiner. De heer Tjepkema, Partij van de Arbeid. Gaat uw gang.

01:00:25

De heer Tjepkema (PvdA): Dank, Voorzitter. Welke houvast heb je om te weten wat het goede is, dan te reflecteren op wat al geweest is? Karakteristieke panden herinneren ons... Laten we eerst de heer Heiner maar doen.

01:00:42

Voorzitter: U bent bewust naast elkaar gaan zitten, vermoed ik. De heer Heiner, VVD.

01:00:44

De heer Heiner (VVD): Voorzitter, ik vraag mij af: bent u het eigenlijk gewoon niet eens met het plan? Dan hoeft u uw hele verhaal niet te vertellen.

01:00:51

Voorzitter: De heer Tjepkema.

01:00:53

De heer Tjepkema (PvdA): Een man heeft mij net geleerd dat ik hier zit en gewoon mijn verhaal af mag maken. Dus dat ga ik nu doen ook. Voorzitter, karakteristieke panden herinneren ons aan de ontwikkeling van de stad en de dorpen. Ze geven ons een leefomgeving, identiteit en ankerpunten. Ze laten zien waar we vandaan komen. Ze zijn daarom het beschermen waard, Voorzitter. Ze verdienen een stem in onze keuzes en een goede ruimtelijke ordening. Voorzitter, de Partij van de Arbeid is blij dat het Bestemmingsplan Gebouwd Erfgoed deel uit gaat maken van onze ruimtelijke regels. Daarmee krijgt de waarde van die panden een volwaardige stem in de projecten en onze initiatieven. Die worden daarin gewogen tegen andere belangen. Voorzitter, tegelijkertijd wordt gebiedsontwikkeling er niet gemakkelijker op. Laten we daar eerlijk over zijn. Ruimte voor broodnodige woningen, voorzieningen, economie, klimaatadaptatie, water, groen, energie en nu gebouwd erfgoed levert een complexe puzzel op.

01:01:46

De heer Tjepkema (PvdA): Voor de Partij van de Arbeid is het glashelder dat het hoofd bieden aan de wooncrisis en het werken aan ongedeelde fijne wijken

topprioriteit heeft. Die wegen voor ons loodzwaar in de ruimtelijke ordening. Voorzitter, in mijn eigen gesprekken met corporaties hebben we het eerder al gehad over de moeilijkheden van het verdichten in de wijkvernieuwingswijken. Dat komt door van alles en nog wat waar rekening mee gehouden moet worden. Bijvoorbeeld het inrichten van de openbare ruimte en de parkeergelegenheid die daar moet zijn. In de brief van de corporaties onderstrepen ze dat nogmaals. Daarin zeggen ze dat bij dit gebouwd erfgoed nog zo'n hobbel komt, zoals net genoemd werd. Voorzitter, voor de PvdA hoeft het een het ander niet uit te sluiten. Tegelijkertijd verwachten we dat het college vaart maakt met het bieden van ruimte voor deze verdichtingsplannen van de corporaties.

01:02:31

De heer Tjepkema (PvdA): Die moeten niet vastlopen in de molen. Het belang van de volkshuisvesting mag daarbij zwaarder wegen dan andere belangen. Daarom ziet de PvdA graag een aanpak om optop- en verdichtingsplannen mogelijk te maken, waarbij oplossing geboden wordt voor de opgave die daarin een rol moet spelen, waaronder gebouwd erfgoed. Ik denk dat het deels mooi kan in het kader van een eerder aangenomen motie door deze raad voor een ruimtelijke ontwikkelvisie op de wijkvernieuwingswijken. Ik was van plan om een harde toezegging van de wethouder te vragen om daarmee aan de slag te gaan, maar hij heeft daar net al het een en ander over gezegd. Ik zie een knipoog. Ik heb letterlijk opgeschreven: een knipoog kan ook volstaan. Bij deze, denk ik dan maar. Dank u wel, Voorzitter.

01:03:15

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Voorzitter, het staat in de notulen: de knipoog van de wethouder.

01:03:21

Voorzitter: Dan gaan we weer terug naar de orde. De heer Hekkema, Partij voor de Dieren.

01:03:29

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Complimenten aan het college en aan de gemeente die de laatste jaren veel meer waarde toedicht aan cultuurhistorie en erfgoed. In het verleden, ver voordat ik zelf bestond, was er behoud van prachtige panden waarvan we nu tranen in onze ogen zouden krijgen als ze zouden verdwijnen. Denk bijvoorbeeld aan het oude RKZ, behouden door krakers of aan de Zuiderpark villa's. Ik denk dat de voorzitter van deze vergadering weet aan wie ik dan refereer. Het waren altijd actiegroepen, mensen misschien in de marge van de samenleving, die ervoor zorgden dat panden bleven bestaan. Eigenlijk vaak tegen de bouwwoede van de gemeente. Die had hele andere ambities op dat moment. Vooral ook na de Tweede Wereldoorlog. Het is mooi dat we als samenleving en overheid toch een steeds belangrijkere waarde zijn gaan toedichten aan die cultuurhistorie en dat erfgoed. Ik spreek dan ook mijn complimenten uit voor deze verzameling zoals die nu op papier staat. Daarom ook mijn eerste vragen in de eerste termijn.

01:04:36

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Hoe statisch is deze lijst? Ik zou me heel goed kunnen voorstellen dat we toch op een bepaald moment nog een zwaarder beschermingsregime willen toedichten aan een aantal panden binnen deze gemeente. Misschien ook als we straks buiten de stadsgrenzen gaan kijken. Ik zou

het college willen vragen om die ruimte daarvoor te blijven zoeken om het te kunnen blijven inventariseren. Dan tot slot: in het licht met wat ik zei over het verdwijnen van panden zou ik het college toch willen oproepen - het college schrijft in het raadsvoorstel ook - dat het echt een integrale afweging gaat worden van de panden die nu op het terrein van het UMCG staan. Ik refereer dan bijvoorbeeld naar het Zusterhuis. Dat is echt een prachtig pand, waarvan ik het persoonlijk heel jammer zou vinden als het zou verdwijnen. Dat moet natuurlijk een hele integrale afweging worden. Wat dat betreft denk ik dat het goed is dat we dit plan vaststellen. Dank, Voorzitter.

01:05:34

Voorzitter: Dank, de heer Hekkema. Ik denk dat de heer Offerman en professor Kremer - daar verwees u volgens mij naar - van stichting Zuiderpark blij zouden zijn met uw woorden en kennis van de geschiedenis. Mevrouw Armut, CDA.

01:05:50

Mevrouw Armut (CDA): Dank, Voorzitter. Ik had een hele inleiding over het belang van gebouwd erfgoed, maar dat is nu al zo vaak gedaan dat het niet meer origineel zou zijn. Ik zal dus vooral stilstaan bij andere dingen die niet al te vaak zijn benoemd, maar ook al best wel vaak. Dat lijkt me goed, want ook wij zien het belang van het willen behouden en beschermen van gebouwd erfgoed. Ook dat daarin echt een balans moet worden gevonden. Je wilt stappen zetten op het gebied van verduurzaming en woningbouw. Het bestemmingsplan moet uiteindelijk niet pragmatisme, wat daar ook voor nodig is, in de weg komen te staan. Het behouden van erfgoed is belangrijk, maar leefbaarheid is dat ook. Gelukkig voelt het college die noodzaak. Dat is wel gebleken uit alle antwoorden tot nu toe. We vinden het daarom heel belangrijk dat het college en de gemeente nauw met corporaties samenwerkt om bijvoorbeeld vergunningsprocessen zo voorspoedig mogelijk te laten verlopen. Verder is al veel van wat ik wilde zeggen genoemd, dus ik laat het hierbij.

01:06:49

Voorzitter: Dank u wel. De heer Rebergen van de ChristenUnie.

01:06:56

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. Ik sluit graag aan bij de complimenten die de heer Hekkema gaf voor het voorliggende bestemmingsplan en afwegingskader. Het is bedoeld om oude stadsgezichten en karakteristieke panden te beschermen en bewaren. We zijn dan ook grotendeels blij met dit bestemmingsplan. Er werd al gezegd dat de lijst voor de oude gemeente Ten Boer al is vastgesteld. Dat hebben we destijds in 2018 gedaan. Dat heeft er bijvoorbeeld toe geleid dat aan de Hamplaats panden zijn teruggebouwd die dezelfde uitstraling hadden als de oude panden. Dat laat zien dat het zeker zin heeft. Er zijn twee punten die zorg hebben bij ons. Dat is ook al wel door anderen aangegeven. In hoeverre staat het de ontwikkeling in het weg?

01:07:45

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dan gaat het bijvoorbeeld om de jaren '60 en '70-wijken waar vaak panden staan die vanwege de constructie niet rendabel zijn om te verbouwen. Bijvoorbeeld het [onhoorbaar] complex. Dat is ook iets wat de wooncorporaties hebben aangegeven in hun zienswijze. Dat is de reden dat ik daar in de eerste termijn naar vroeg. Wij ondersteunen de oproep om daar wel

mogelijkheden te houden. Het tweede zorgpunt ligt bij kerkgebouwen in onze gemeente. We kennen wat behoorlijk wat kerken die zijn gebouwd in de twintigste eeuw. Hoe wegen we sloop- en verbouwverzoeken bij een kerk met een lagere score? Hoe voorkomen we dat kerkgebouwen, die vaak toch een centrale plaats in de wijk innemen, op grote schaal verdwijnen? Tot zover.

01:08:34

Voorzitter: Dank u wel, de heer Rebergen. Dan kijk ik naar de heer Van der Laan, Partij voor het Noorden in combinatie met de PVV, geloof ik, in uw woordvoering.

01:08:43

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Dank, Voorzitter. Ik begin even met het stukje van de PVV. De PVV vindt het belangrijk om cultuurhistorische en karakteristieke gebouwen te behouden. Ze vindt wel dat het niet in de weg moet staan bij de aanpassingen in de wijken die de leefbaarheid verder kunnen verbeteren. Bijvoorbeeld bij de inrichting van een wijk door meer groen of parkeerplekken. Bij het verduurzamen van een pand moet de gemeente niet door verduurzaming een en ander tegenhouden, omdat er bijvoorbeeld - aldus de PVV - een klein raampje mist. Dit als extreem voorbeeld. Kortom niet - het staat hier letterlijk - mierenneuken op de vierkante centimeter. Ik citeer de PVV. We hebben wat dat betreft een verstandige wethouder. Dat hebben we bijvoorbeeld kunnen zien bij De Halm. Die is ook als karakteristiek pand gekwalificeerd. Mogelijk en met enig voorbehoud is De Halm daarbij voorlopig behouden. Maar goed, dan moet je maar net een verstandige wethouder hebben.

01:09:56

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Het mag niet een toevalstreffer zijn. Wij hebben hier en daar toch nog wel het gevoel dat het soms wat subjectief kan zijn. Ook andere partijen noemden het al: een actiegroep die plotseling opstaat voor een bepaald pand. De UMCG, de heer Ridder, noemde een paar voorbeelden. Hij noemde bijvoorbeeld niet het Zusterhuis wat op datzelfde UMCG-terrein staat. Dat is volgens kenners ook een heel mooi pand, maar staat niet op de lijst van karakteristiek. Dat even terzijde. Ik noemde zelf straks het voorbeeld van de Oosterpoort. Hoe kun je die subjectiviteit of de weerslag van bepaalde ontwikkelingen zoveel mogelijk decimeren of terugbrengen?

01:10:44

Voorzitter: Dan heeft u een vraag van de heer De Waard van de SP.

01:10:48

De heer De Waard (SP): Dank, Voorzitter. Even op die subjectiviteit: ik zit er even over nadenken, want tien en twintig jaar geleden vonden we andere dingen belangrijk dan dat we nu belangrijk vinden. Over tien en twintig jaar vinden we ook weer andere dingen belangrijk dan nu. Hoe dat tot stand komt is voor een groot deel uit de samenleving. Als mensen opstaan en denken: dit vinden wij belangrijk, dit is nu in gevaar en daar moeten we nu iets aan doen. Is het dan niet ontzettend logisch dat het heel subjectief is? Dat het moet komen door signalen uit de samenleving, of niet?

01:11:21

Voorzitter: De heer Van der Laan.

01:11:23

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Ja, daar ben ik het zonder meer mee eens. Dat betekent ook dat als er in een bepaald gebied geen betrokken burgers wonen en daar geen actiegroep ontstaat, het pand bijvoorbeeld wel verloren kan gaan door bepaalde krachten of hoe je het noemen wil. Dus het voortbestaan alleen afhankelijk laten zijn van de subjectiviteit van die dag of dat moment vinden we wat precair. Wij hebben zelf ook twijfels als je de Oosterpoort toch maar weer benoemd. Daar wordt wel openbaar gesproken over afbraak, terwijl wij denken dat zeker met de grote zaal het echt een monumentale status heeft. Daar worstelen wij mee, Voorzitter. Daar wil ik het bij beëindigen.

01:12:10

Voorzitter: Dan heeft u eerst nog een vraag van de heer Van De Vendel van GroenLinks.

01:12:13

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. U bent bang voor de subjectiviteit of de waan van de dag, als ik het zo mag zeggen. Volgens mij is het in de beeldvormende sessie al eerder genoemd dat we juist niet kijken naar of iets mooi of lelijk is. Ik denk dat we allemaal op de lijst dingen kunnen vinden die we zelf misschien niet zo heel mooi zouden vinden. Dat is net zoals dat er allemaal zestiende-eeuwse panden ooit zijn gesloopt, omdat we ze lelijk vonden. Smaak is inderdaad veranderlijk. Bent u daardoor juist niet gerustgesteld dat we niet verder gaan dan de waan van de dag en al die panden erop staan?

01:12:51

Voorzitter: De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden.

01:12:55

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Ik zou zelf zo wel tien panden kunnen noemen die er niet op staan, maar waarvan ik als leek zou zeggen dat ik die er juist wel op zou zetten. Ook soms ingefluisterd door kennissen op dit gebied. Er zijn echt nog wel panden die zeker het predicaat karakteristiek verdienen, maar het op dit moment niet hebben. U weet hoe lang die lijst is. Wij moesten er soms echt doorheen worstelen op zoek naar een pand. Uiteindelijk vonden we het wel, maar ze staan er niet allemaal op.

01:13:23

Voorzitter: Mevrouw Sloot heeft nog een vraag aan u, de heer Van der Laan. Mevrouw Sloot, Stadspartij.

01:13:26

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen): Voorzitter, dank u wel. Ik begrijp heel goed wat de heer Van der Laan probeert aan te geven. Alleen al door te zeggen: "Ik ken nog wel tien panden die er eigenlijk op zouden moeten." Of misschien kent u wel panden die eraf zouden moeten. Ook dat is subjectief. Uiteindelijk ontkomen we er niet aan dat er een bepaalde mate van subjectiviteit in zo'n lijst zit. Wat ik van de ambtelijke of technische sessie heb meegekregen is dat juist is geprobeerd om dat zoveel mogelijk buiten te sluiten. Dus niet inclusie, zeg maar. Alles buiten sluiten en kijken naar: wat is dit pand, voldoet het, wat heeft het,

wat willen we ermee en hoe kunnen we er zuinig op zijn? Mijn vraag aan u: denkt u dat je dit echt zou kunnen vaststellen zonder enige vorm van subjectiviteit?

01:14:22

Voorzitter: De heer Van der Laan.

01:14:24

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Zonder ambtenaren te willen afvallen, maar ook ambtenaren hebben niet alle kennis als het gaat om panden benoemen als karakteristiek. Er zullen dus altijd panden buiten de boot vallen. In die zin is het hartstikke subjectief als wat, zou ik zeggen.

01:14:43

Voorzitter: U prikkelt de geest, de heer Van der Laan. Mevrouw De Groot van Student en Stad heeft ook nog een vraag.

01:14:47

Mevrouw De Groot (Student en Stad): Nu wordt deze discussie toch wel heel merkwaardig, want niemand heeft toch ooit alle kennis in pacht. Dus alles is toch per definitie subjectief? Kunnen we het daar niet mee afsluiten, de heer Van der Laan?

01:15:02

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Voorzitter, dat is zo subjectief als wat.

01:15:06

Voorzitter: Als het aan deze Voorzitter had gelegen, dan hadden we een heleboel panden die gesloopt zijn weer teruggebouwd. Ook dat is natuurlijk een persoonlijke voorkeur. Volgens mij hebben wij niet iedereen gehad. Ik zag geen handjes, maar mevrouw De Groot, Student en Stad.

01:15:21

Mevrouw De Groot (Student en Stad): Volgens mij hebben we na mij nog steeds niet iedereen gehad. Ik denk dat net als alle andere partijen die hier zitten...

01:15:29

Voorzitter: Mevrouw De Groot, zou u de microfoon willen omwisselen met de heer De Waard? De camera's zijn van slag.

01:15:49

Mevrouw De Groot (Student en Stad): Is het beter? Mooi, wie was ik zo net? Nu ben ik mezelf weer. Fijn, dat voelt goed. Net als vele andere partijen hier - ik denk alle partijen - hechten wij veel waarde aan het behoud van onze gebouwde culturele erfgoed en aan hun karakter en uitstraling die ze geven aan onze dorpen en stad. Een verkeerd voorbeeld waar het niet goed is gegaan, is - ik ga even verder op de Partij voor de Dieren - is de Heinekenhoek in Amsterdam. Ik weet niet of u het kent, zoek het anders even op. Daar wordt nu naar gerefereerd als een bijenkorfzakje of een snelwegtoilet. Niet de meest smakelijke namen, maar leuk om eens op te zoeken. Hopelijk gebeurt het hier in Groningen niet. Deze cultuurhistorische waarden - we hebben het er de hele sessie over gehad - staan vaak tegenover andere waarden die deze gemeente heeft. Bijvoorbeeld verduurzaming bij gebouwen of het kappen van het regelingenwoud. Dat is weer een extra hobbel.

01:16:50

Voorzitter: De voorzitter wacht ook op een punt. De hobbels heet de heer Heiner van de VVD, want die heeft een vraag aan u.

01:16:56

De heer Heiner (VVD): Dank, Voorzitter. Ik hoop ook dat het in Groningen niet gebeurt, maar VRIJDAG neigt wel een beetje die kant op. Bent u dat met mij eens?

01:17:05

Voorzitter: Mevrouw De Groot.

01:17:06

Mevrouw De Groot (Student en Stad): Dat vind ik een ontzettend subjectieve mening en die mag u lekker hebben. Maar goed, we snappen de geuite zorgen van diverse partijen en de inspreker. Goed dat in dit licht het Afwegingskader Cultuurhistorie in het leven is geroepen. Goed ook dat hier aan de ene kant gekeken wordt naar de staat van het pand. Dat dit zwaarder weegt en dat hierbij ook de isolatie en duurzaamheid van het pand is meegenomen. Dat is wat ons betreft erg belangrijk. Laten we het inwoners niet te moeilijk maken om hun voorgevels te verduurzamen om hun huis behaaglijker te maken en minder energie te verbruiken. Om de woorden van de PVV te herhalen - want het woord is nou toch al gezegd - laten we niet onnodig mierenneuken. Ik heb ontzettend veel vertrouwen in het college dat dit niet gaat gebeuren. Dank u wel.

01:17:55

Voorzitter: U heeft geluk dat het een citaat was en ik u daarom niet afhamer. Mevrouw Doubiani van D66.

01:17:59

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Dank u wel, Voorzitter. Dank aan het college en de ambtenaren voor dit stuk, waar zo te zien veel werk in heeft gezeten. Voorzitter, Groningen heeft een rijke geschiedenis als het gaat om ons gebouwde erfgoed. Denk maar aan bijvoorbeeld de Jeugdsynagoge aan de Folkingedwardsstraat. Deze zichtbare gebouwen uit verschillende tijden geven de stad dynamiek. Het wordt geroemd of zelfs geprijsd waar we dus prijzen mee winnen. Het vertelt overigens ook het verhaal van onze gedeelde geschiedenis. Daarom vinden wij het belangrijk dat dit deel van het erfgoed behouden en onderhouden dient te worden. Op hoofdlijnen zijn wij als fractie tevreden met het plan. Echter, zoals hier zonet werd benoemd en wij ook in onze vragen, hadden wij wel wat kanttekeningen en zorgen. Die zijn met name gericht op de uitvoering van de maatschappelijke opgave, de bouw van nieuwe woningen en de verduurzaming. Wat ons betreft hoeft de uitvoering van deze maatschappelijke opgave niet pal tegenover het behouden en beschermen van gebouwd erfgoed te staan, als in de uitvoering een integrale afweging centraal staat. Daarom gaan we er, vanuit onze positieve grondhouding, vanuit dat de gemeente de juiste keuzes weet te maken in de uitvoering van dit bestemmingsplan. Dat was het, Voorzitter.

01:19:25

Voorzitter: Dank u wel. De heer Van de Vendel.

01:19:26

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. Ik denk dat iedereen

die hier aanwezig is, van wethouder tot ambtenaar, één doel voor ogen heeft en dat is een zo'n mooi mogelijke stad en gemeente creëren. Hoewel dit voornamelijk nog over de stad gaat en helaas nog niet over de hele gemeente. Daar hebben we het volgens mij nog wel een keer over, mevrouw Sloot. We zien hierin en horen in alle bewoordingen, onder andere van de wethouder, en tijdens de beeldvormende sessie hoe ingewikkeld het is om de stad steeds mooier te maken en het mooie te behouden. We zien die worsteling ook weer in dit stuk. Ik denk dat het een goede stap vooruit is om dit te bewaren. Wat we wel even willen aanstippen is uiteraard met betrekking tot verduurzaming. We hopen dat er goed gekeken wordt wat alle mogelijkheden zijn. Als er bijvoorbeeld een keer een kozijn niet in staal leverbaar is, dat er dan toch een houten of kunststof kozijn in kan. Ook al is dat misschien technisch niet helemaal verantwoord. Uiteindelijk hebben we aan erfgoed wat over een eeuw onder de zeespiegel staat ook super weinig. We hopen dus dat daar toch een hoop mogelijk blijft.

01:20:43

Voorzitter: Dan de heer De Waard van de SP.

01:20:47

De heer De Waard (SP): Dank, Voorzitter. Groningen is een gebied wat al duizenden jaren bewoond is. Ontelbare mensenhanden hebben het gevormd tot wat het nu is. Het overgrote deel van de Groningers die aan onze gemeente hebben gebouwd zijn er nu niet meer. We zullen nooit weten wie zij zijn geweest. De gebouwen en bouwwerken die zij hebben achtergelaten zijn er voor een deel echter nog wel. Wat de SP betreft zijn wij het aan allen die voor ons gingen en allen die na ons komen, verplicht om die erfenis te koesteren en te beschermen. Het bestemmingsplan wat nu voorligt biedt die bescherming voor een belangrijk deel. Als SP zijn we daar tevreden mee. Waar wij onze zorgen over maken is de handhaving, waar ik ook al in de vraag naar refereerde. Die is nu alleen gericht op veiligheid en niet op bescherming van die bijzondere waarden. Als die verdwijnen door verloedering of andere redenen komen die gewoon nooit meer terug. Verder sluit ik me graag nog even aan bij de zorgen van mevrouw Sloot over de bescherming van Haren en omliggend gebied. Ik denk dat we daar nog verder over na moeten denken. Dat was hem.

01:21:50

Voorzitter: Dank u wel. U krijgt nog iets ingefluisterd van mevrouw De Groot. Dat neemt u niet over? Ik dacht dat u iets ingefluisterd kreeg van mevrouw De Groot. Dan hebben wij volgens mij alle fracties gehad en kom ik bij het college. Het college heeft ongeveer nog acht minuten, maar dat zou volgens mij wel moeten lukken. De wethouder.

01:22:14

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Dank u wel, Voorzitter. Voorzitter, een stad is vele steden. Dat is ook zo als je door deze prachtige stad wandelt of fietst. Dan zie je 1000 jaar geschiedenis. Dat is wat deze stad zo mooi en interessant maakt. Ik vind dat de heer De Waard het zojuist ook wel mooi verwoordde. Dan ben je ook bewust van al diegenen die er voor ons zijn geweest, die er na ons zullen komen en de verantwoordelijkheid die daarbij hoort. Ik wil de partijen daarom bedanken voor alle waardering en steunbetuiging voor wat hier nu ligt. Ik denk dat het heel erg de wens

van het college is - ik merk ook bij de raad dat we dit heel graag willen - dat het verleden helpt om betekening en vorm te geven aan alles wat we nog in het heden en de toekomst gaan maken. Ik denk dat het een heel mooi uitgangspunt is en we daarmee onze stad nog mooier en leefbaarder kunnen maken. Ik wil de partijen ook bedanken voor de oproepen om toch een zeker pragmatisme te hanteren bij het gebruik van dit bestemmingsplan. Dat is zeker het voornemen van dit college.

01:23:17

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Wij hebben niet het verlangen om het verleden op slot te zetten en daar niet meer aan te komen. Wij hebben het verlangen om het verleden te gebruiken om de stad verder vorm te geven. Ik denk dat dit daarbij een heel goed handvat is. Ik loop even kort de verschillende partijen langs die nog vragen hebben gesteld. De Stadspartij en een aantal andere partijen vragen: kunnen we nog wat met de voormalige gemeente Haren? Er zit een zorg. Ik wil kijken wat we daar nog aan kunnen doen. U zegt, als ik het goed begrijp: "Verzin een list." Dat bedoel ik positief in de zin van de uitspraak van de heer Olivier B. Bommel richting Tom Poes: "Verzin een list, als u begrijpt wat ik bedoel." We willen kijken of we daar nog iets op kunnen verzinnen, want wij hebben dezelfde zorg. Het college deelt de zorg die ik vanuit een aantal raadsfracties hoor. Ik heb er niet een, twee, drie een antwoord op, maar ik zeg wel dat het college ernaar wil gaan kijken of we daar nog iets aan kunnen doen. Wij vinden een termijn van tien jaar ook lang. Of vijf of zes jaar lang geen bescherming vinden we wel fors. Voorzitter, uw aandacht wordt gevraagd door een van uw raadsleden.

01:24:31

Voorzitter: Mevrouw Sloot.

01:24:33

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen): Voorzitter, dank u wel. Ontzettend mooi om te horen dat u wil kijken of er inderdaad een list kan worden verzonnen. Mocht het zo zijn dat daarvoor de raad iets moet doen, omdat het college dat bijvoorbeeld niet kan doen: alstublieft. Het liefst ook snel, maar zonder het af te raffelen, zeg ik er maar even bij. Dank u wel.

01:25:01

Voorzitter: De wethouder.

01:25:01

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Dank u wel.

01:25:05

Voorzitter: Nog niet. De heer Rebergen, ChristenUnie.

01:25:08

De heer Rebergen (ChristenUnie): Om daar toch even een goede toezegging van te maken zou ik willen vragen wanneer de wethouder denkt daarmee terug te kunnen komen naar de raad?

01:25:23

Voorzitter: Dat is denk ik een goede vraag, de heer Rebergen. Dan kijk ik naar de wethouder of die de toezegging kan doen. We kunnen er straks aan het eind wel

even op terugkomen. Misschien is dat slim. Dan gaat de wethouder eerst verder met zijn beantwoording. Ik heb het nu in elk geval opgeschreven.

01:25:37

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Ik heb het nog niet gezegd, maar ik maak meteen even gebruik van die gelegenheid. Er hebben een aantal mensen een aantal jaren lang keihard gewerkt aan deze plannen. Die zitten onder andere daar. Ik wil dus, voordat ik weer een beroep doe op deze mensen, even overleggen wanneer dit kan. Dank jullie wel. Daar kom ik zo nog op terug, richting de heer Rebergen en mevrouw Sloot. De VVD roept op tot het vinden van een goede balans. Volgens mij ben ik daar al een beetje op ingegaan. De heer Tjepkema: een harde toezegging of knipogen maakt eigenlijk niet uit. U wilt gewoon dat de mogelijkheden voor verdichting er blijven. Volgens mij is dat mogelijk. Het wordt onderdeel van de totale afweging, maar optoppen bijvoorbeeld wordt hiermee niet uitgesloten. We gaan juist kijken of we dat op een respectvolle en mooie manier kunnen doen. Daar blijven we zeker mee doorgaan.

01:26:25

De heer Van Niejenhuis (wethouder): De Partij voor de Dieren roept op om periodiek aandacht te hebben - even in mijn woorden - voor ons bebouwd erfgoed en de bescherming daarvan. Dat zullen we zeker hebben. De ChristenUnie vraagt specifiek naar kerkgebouwen en vraagt het college om daar ook aandacht voor te hebben. Nou heb ik niet uit mijn hoofd helemaal paraat of er op dit moment al kerkgebouwen op de lijst staan. Ik kan me bijna niet voorstellen dat het niet zo is. Het is natuurlijk niet zo dat het alleen maar vanuit het publiekrechtelijke kader moet gebeuren. In mijn eigen omgeving heb ik een aantal voorbeelden van kerken die door een kerkgemeenschap worden verkocht. Die bieden dan in privaatrechtelijke zin enige bescherming, omdat er een clausule in het contract zit van: dit gaan we niet slopen, maar we gaan er een mooie nieuwe functie aan geven. In die zin zal daar aandacht voor zijn, maar dat zullen wij ook zeker hebben.

01:27:12

De heer Van Niejenhuis (wethouder): De Partij voor het Noorden: ik vond het een leuk gesprek over de subjectiviteit en de relativiteit van die subjectiviteit. Hoe gaat het als er een minder verstandig college zit? Dank voor het compliment. Er is echter veel meer dan een college. Ik geloof heel erg in het samenspel van overheid, inwoners, bedrijven en instellingen die samen opletten en de goede dingen doen. Ik denk ook dat dit bestemmingsplan juist zo is opgebouwd dat de subjectiviteit er behoorlijk uitgehaald wordt. We hebben onze eigen vakmensen, maar we hebben ook externe deskundigheid ingehuurd. Die hebben hun best gedaan om alle panden in onze gemeente te bekijken. Ook alle panden in Haren, want dat hebben we allemaal al bekeken. Zij maken op basis van objectieve criteria een waardering van zo'n pand. Dat is hoe we de afgelopen jaren gewerkt hebben. We zien, op het moment dat de antwoorden worden voorbereid door het college, dat de raad daar vervolgens nog weer goed naar kijkt. Zelfs op dat moment wordt er hier nog in de vorm van de heer Ridder een inspraakreactie geleverd. Er zijn natuurlijk ook nog zienswijzen ingediend. Daarmee denk ik echt dat wij naar de wijsheid van de hele gemeenschap toch vaak de goede dingen doen. Ik denk dat ik daar maar mee afsluit, Voorzitter.

01:28:29

Voorzitter: Dan kijk ik rond of alle vragen en kanttekeningen beantwoord zijn? Dat is het geval. Dan dank ik de wethouder voor zijn korte en beknopte beantwoording van de vele vragen die gesteld zijn. Dan hebben we volgens mij alleen nog een toezegging tegoed in tijd op de vraag van de heer Rebergen. De wethouder heeft volgens mij de toezegging gedaan dat hij wil kijken of er nog iets mogelijk is om het buitengebied te beschermen. Ik weet niet of de wethouder nu kan toezeggen welke tijd we daaraan kunnen koppelen of dat de wethouder daar nog even op terugkomt?

01:29:07

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Ik zit even in de app te kijken en daar wordt 'snel' gezegd.

01:29:11

Voorzitter: Dan kijk ik naar de heer Rebergen en mevrouw Sloot of snel concreet en snel genoeg is?

01:29:15

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen): Voorzitter, snel vind ik leuk. Waar het mij om gaat bij het doorzetten van dit stuk naar de gemeenteraad: ik ga ervan uit dat als we een list verzinnen het niet een onderdeel wordt van dit plan. Dus dat we eventueel per fractie nu kunnen uitgaan van wel of niet conform. Het zal een apart iets worden, toch?

01:29:41

Voorzitter: Ik stel voor dat we deze toezegging van de wethouder op de LTA plaatsen. Het kan nog concreter. De wethouder.

01:29:48

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Ik denk dat op het moment dat we aan de besluitvormende vergadering toe zijn, ik wel een klein inzicht kan geven in welke mogelijkheden we zouden kunnen hebben. Het wordt geen onderdeel van dit geheel. Ik kan wel, op het moment dat u als raad dit besluit behandelt, een soort van beginnend voorstel mailen hoe dit misschien zou kunnen. Dan heeft u er op moment van vaststelling wat kijk op. Vervolgens zal er natuurlijk nog van alles moeten gebeuren.

01:30:17

Voorzitter: Het is aan u als raad om er scherp op te letten of dat ergens genoteerd wordt. Bijvoorbeeld op de LTA, kan ik mij zo voorstellen. Dan zijn we ongeveer aan het eind van deze vergadering. Zijn er naar aanleiding van de bespreking van vanavond nog fracties die een motie of amendement overwegen? Of zijn er nog fracties die daarover na moeten denken in aanloop naar volgende week woensdag? De heer De Waard van de SP wil daarover nadenken. Zou u uw collega's al wel kunnen duiden waar de motie misschien over zal gaan voor de voorbereiding op volgende week? De heer De Waard.

01:30:53

De heer De Waard (SP): Ik wil voor mezelf nog even wat verder nadenken over die handhaving en wat voor mogelijkheden we daar allicht nog op hebben. Dus daar denk ik nog over na.

01:31:03

Voorzitter: Dan komt u tijdig bij uw collega's op de lijn met een motie of amendement, stel ik mij en u zo voor. Dan gaat die dus niet conform naar de raad, maar met het behoud van die motie. Ik dank u allen voor uw aanwezigheid en inbreng en sluit ik deze sessie.